

Czym być może „poezja sceny”?

W bieżącym numerze „Tekstualiiów” zajmujemy się zagadnieniami z pogranicza teatrolologii i dramatologii, a obejmującymi te przedstawienia teatralne i teksty dramatyczne, w których scena operuje sugestią, niedostównością i aluzją, podlega poetyckiej, lirycznej, czy szerzej, literackiej dominancie. Prezentowane artykuły potwierdzają zasadność wstępnego założenia, że istnieje całkiem pokaźna grupa współczesnych dramatów – współczesność rozumiemy tu w szerokim sensie, obejmuje ona bowiem zarówno XX, jak i XXI wiek – niedążąca do realistycznego odwzorowania rzeczywistości czy też jej ironicznego przerysowania, a jednocześnie niemieszcząca się w proponowanej przez Hansa-Thiesa Lehmana kategorii „teatru postdramatycznego”.

Zapraszając autorów do podjęcia dyskusji na temat „poezji sceny”, nie traktowaliśmy tego terminu jako ściśle zdefiniowanej kategorii teoretycznej; przeciwnie – mieliśmy nadzieję, że jej otwarty charakter umożliwi konfrontację różnorodnych, nie zawsze metodologicznie homogenicznych perspektyw, a przez to podkreśli jego znaczeniowy potencjał.

Mamy nadzieję, że publikowane przez nas wywiady z ludźmi teatru (Pickering, McKenna, Grochala), jak również artykuły i eseje napisane przez polonistów (dr Krysztynę Rutę-Rutkowską, mgr Joannę Lisiewicz), romanistów (dr. hab. Tomasza Swobodę), oraz anglistów (prof. dr. hab. Andrzeja Zgorzelskiego, dr hab. Joannę Kokot, dr Annę Suwalską-Kołecką, mgr Katarzynę Ojrzyńską, dr. Michała Lachmana, dr. Tomasza Wiśniewskiego) są dobrym uzasadnieniem dla przyjętych przez nas założeń wstępnych dotyczących „poezji sceny”. Termin ten spotyka się zarówno ze zdecydowaną krytyką (ze strony Zgorzelskiego), jak i próbą bardziej szczegółowej definicji (Wiśniewski, w kontekście utworu teatru *Complicite*). Wiele prezentowanych artykułów dowodzi przecież w sposób zasadny, że w konkretnych dramatach (Tadeusza Różewicza, Helmuta Kajzara, Antonina Artauda, Toma Stopparda, *Complicite*) istnieje zjawisko krzyżowania się potencjału poetyckiego oraz scenicznego.

Osobną grupę tekstów stanowią tu tłumaczenia szczegółowych analiz tekstowych prezentowanych przez wybitnych amerykańskich znawców twórczości Samuela Becketta – prof. S.E. Gontarskiego oraz H. Portera Abbotta. Tym samym wskazujemy, skąd wywodzi się propozycja akademickiej dyskusji o „poezji sceny”.

Zdajemy sobie sprawę, że nie wyczerpujemy w tym miejscu proponowanego tematu i liczymy, że zarysowany przez nas kierunek dyskusji zostanie podjęty w przyszłości.

Fot. K. Ojrzynska

Warsztaty Douglasa Rintoula, *Chór*, fot. Katarzyna Ojrzynska (maj 2011, Sopot, BACK 2)